

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. dr hab. inż. Jan Szmidt
Rektor
Politechniki Warszawskiej
president@krasp.org.pl

Biuro KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 14 sierpnia 2018 r.

KRASP/166/2018

Szanowny Pan
Piotr Müller
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo nr DLP.ZLS.1201.16.2018 z 13 lipca 2018 roku w załączeniu przesyłam uwagi Komisji ds. Ekonomicznych Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich oraz działającej przy KRASP Komisji ds. Wyrównywania Szans Edukacyjnych dotyczące projektu rozporządzenia w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej.

Z wyrazami szacunku,

Prof. dr hab. inż. Jan Szmidt
Przewodniczący KRASP

Uwagi
Komisji ds. Ekonomicznych
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP)
oraz działającej przy KRASP
Komisji ds. Wyrównywania Szans Edukacyjnych
dotyczące projektu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w sprawie sposobu podziału dla uczelni środków finansowych na świadczenia
dla studentów oraz na zadania związane z zapewnieniem osobom
niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania
na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i szkołach doktorskich
lub prowadzeniu działalności naukowej
(projekt rozporządzenia z dnia 9 lipca 2018 r.)

Uwagi ogólne

1. Jako środowisko kilka razy zwracaliśmy uwagę, jak widać bezskutecznie, że należy odejść od określenia „osoba niepełnosprawna” i zastąpić je określeniem „osoba z niepełnosprawnością”.
2. Odnosząc się do *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, w porównaniu do aktu będącego jej odpowiednikiem, obowiązującego w latach 2011-2018, w kontekście osób niepełnosprawnych pojawia się pytanie: Czy nowa ustawa odzwierciedla lepiej niż poprzednia założenia Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych?

Art. 365 ust. 6 ustawy mówi o środkach finansowych na „zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej”. Sformułowanie to zostało wykorzystane jako tytuł rozporządzenia.

W tym kontekście należy uznać, że wzrasta liczba beneficjentów środków oraz zakres działań uczelni, ponieważ:

- a) osobami niepełnosprawnymi uczestniczącymi w procesie przyjmowania na studia mogą być:
 - kandydaci z niepełnosprawnościami,
 - członkowie komisji rekrutacyjnych będący osobami z niepełnosprawnościami,
 - pracownicy administracyjni z niepełnosprawnością, np. osoby pracujące w dziekanatach lub sekretariatach obsługujących kandydatów na studia;
- b) osobami niepełnosprawnymi uczestniczącymi w kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej mogą być:
 - studenci i doktoranci z niepełnosprawnościami,
 - pracownicy administracyjni z niepełnosprawnością, np. osoby pracujące w dziekanatach lub sekretariatach obsługujących studentów i/lub doktorantów,
 - pracownicy biblioteczni z niepełnosprawnością,
 - pracownicy dydaktyczni (wymienieni w art. 114 ust. 1) z niepełnosprawnością,
 - pracownicy badawczo-dydaktyczni (wymienieni w art. 114 ust. 3) z niepełnosprawnością,

- pracownicy badawczy (wymienieni w art. 114 ust. 2 oraz w art. 115 ust. 1 pkt. 2) z niepełnosprawnością.

Problem w tym, że w projekcie rozporządzenia (Załącznik 2) obliczenie dotacji opiera się wyłącznie na liczbie studentów i doktorantów będących osobami z niepełnosprawnością, wyklucza natomiast inne ww. grupy społeczności akademickiej. Możliwość uwzględnienia tych grup pozostawia art. 368 ust. 5: „Algorytm podziału środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 6, uwzględnia w szczególności dane dotyczące studentów i doktorantów, będących osobami niepełnosprawnymi” (faza „w szczególności” wskazuje, że głównym składnikiem algorytmu będzie liczba studentów i doktorantów niepełnosprawnych, ale możliwe jest dodanie także innych komponentów).

Wnioskujemy zatem, aby w algorytmie podziału środków finansowych obok studentów i doktorantów uwzględnić także inne grupy osób z niepełnosprawnościami:

- ww. grupy pracowników będących nauczycielami akademickimi, jak i niebędących nauczycielami akademickimi, uczestniczących w procesie przyjmowania na studia, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub w prowadzeniu działalności naukowej;
- uczestników studiów podyplomowych.

Objęcie wsparciem także tych grup byłoby jednak możliwe pod warunkiem zwiększenia środków finansowych na realizację zwiększonych zadań. Przypominamy, że objęcie wsparciem studentów z niepełnosprawnością w uczelniach niepublicznych w poprzednich latach, zgodne z ideą Konwencji ONZ, przy zachowaniu kwoty finansowania tego zadania przez państwo (kwoty przeznaczonej poprzednio tylko dla uczelni publicznych), sprowadziło się w praktyce do zmniejszenia dofinansowania na jednego studenta z niepełnosprawnością w uczelniach publicznych.

3. Wątpliwości interpretacyjne budzi użyte w ustawie, jak i w projekcie rozporządzenia, sformułowanie

„zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich ...”

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, a ostatnio z RODO, nie wolno pytać kandydata o niepełnosprawność, nie zawsze zatem będziemy wiedzieli na etapie rekrutacji, że jest on osobą z niepełnosprawnością.

Ponadto, czy chodzi w tym sformułowaniu o stworzenie odpowiednich warunków np. podczas egzaminów, które mogą być elementem rekrutacji (np. odpowiednia sala, odpowiednie materiały egzaminacyjne, zwiększony czas egzaminu, udział tłumacza języka migowego, dopasowana forma egzaminu wstępnego do potrzeb kandydata), na co będzie można przeznaczyć część środków?

A może chodzi o prowadzenie działań promocyjnych w szkołach średnich zwiększających świadomość uczniów co do możliwości studiowania?

A może – ze względu na to, że w większości uczelni rekrutacja na studia sprowadza się do konkursu świadectw maturalnych i z doświadczenia wynika, że część młodzieży z niepełnosprawnością ma zbyt słabe wyniki, aby zostać studentami (szczególnie przy przyjęciu w ostatnich dwóch latach wyższego poziomu elitarności wykształcenia wyższego w naszym kraju) – chodzi o współpracę ze szkołami średnimi, którym powinniśmy pomóc w lepszym przygotowaniu przyszłych kandydatów?

Brak jasności w rozumieniu sformułowanie *„zapewnienia osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich ...”* utrudnia ocenę projektu rozporządzenia i jeśli pozostałoby ono w niezmienionej postaci będzie skutkowało sporami co do tego, na co można przeznaczyć środki finansowe.

Uwagi szczegółowe

1. Projekt nie stwierdza dostatecznie jasno, czy kwota wyliczona zgodnie z Załącznikiem 2 będzie w jakiś sposób wydzielona, czy będzie elementem całego strumienia środków, przysługujących uczelni na świadczenia dla studentów. Sprawa jest o tyle istotna, że do tej pory osobna dotacja podmiotowa przekazywana uczelniom była jasno określona, zatem Biura ds. Osób Niepełnosprawnych od chwili przekazania uczelni środków wiedziały, jaką kwotą dysponują w danym roku i mogły pilnować wydatkowania tych pieniędzy.
2. Ustawa wskazuje na przekazywanie środków w 12 transzach, co niewątpliwie znacząco utrudni działanie Biurom ds. Osób Niepełnosprawnych.
3. Przepis w ustawie o oddaniu niewydanych środków powyżej 30% z kwoty uzyskanej na wsparcie studentów z niepełnosprawnością może skutkować marnotrawstwem środków pod koniec roku rozliczeniowego. W poprzednim rozwiązaniu na większości uczelni publicznych pieniądze te, przechodząc do budżetu uczelni, były wydawane na dofinansowanie głównie inwestycji, bez których uczelnie były niedostępne dla osób z niepełnosprawnością (zwiększając przy okazji wartość materialną uczelni) lub zakup aparatury potrzebnej np. do przygotowywania profesjonalnego materiałów dydaktycznych. Nawet jeśli zdarzały się przypadki niewłaściwego gospodarowania tymi środkami przez niektóre uczelnie, to trudno dziś przewidzieć, czy konieczność zwrotu niewydanych pieniędzy nie będzie bardziej kosztowna dla Państwa ze względu na skłonność do wydawanie ich „na siłę” pod koniec roku rozliczeniowego.
4. Algorytm określający kwotę środków na wsparcie kształcenia studentów z niepełnosprawnością nie bierze pod uwagę stopnia niepełnosprawności.
5. Algorytm określający kwotę środków nie bierze pod uwagę niepełnosprawnych kandydatów na studia i do szkół doktorskich.